

поне касаеща съвсем ограничен брой лица. При нея ходенето пеша от село в село, от град в град е било нещо естествено за миналите векове и то не е правило впечатление. Другата форма вече е групова - семейна, родова и племенна. Тя не изключва пешеходството, но то не може да гарантира дълги преходи, отиване в други (близки и особено пък далечни) страни. Тъкмо и поради това втората форма на скитничество, на чергарски начин на живот включва в себе си преди всичко впрегатен добитък и каруци. В случая става дума за коня и каруцата, които лежат в основата на материално-техническата обезпеченост на циганския табор.

При дълбоката и дълготрайна криза, обхванали индийското общество, скитничеството е било и личен, и групов изход от нея. По силата на съсловно-кастовата си определеност обаче ромите е трябвало да търсят не толкова личен, колкото групов (семеен, родов и племенен) изход от нея. Оттук и онази масовост, с която ромите се впускат по друмищата на света. Значителна част от техните занаяти, както е било вече казано, гарантират известна трудово-професионална заетост и съществуване и в състояние на преходи, в това число и в близки, и в далечни места, страни и региони.

Скитническата жилка в ромския бит и душевност, придобита още в пределите на прародината в условията на кризата в индийското общество и на търсене на изход от него извън Индия, става изконна потребност и същност на ромите. С течение на столетията конят и каруцата се превръщат в необходими и любими, в своеобразен **“подвижен дом”** на рома, а вечно пътуващият табор - в негов **основен обществен организъм** и институция, поели грижата да осигуряват физическото оцеляване на ромите (макар и в условията на чергарските несгоди, крайната бедност и рисковия начин на живот). Така скитническият начин на живот се формира и утвърждава като изключително и дори съдбовно значим фактор в живота на ромите, който не само поема значима част от утвърденото в прародината и го носи с тях по друмищата на света, но и развива в широта и дълбочина редица негови характеристики и определения.

Така например, отглеждането на коне и правенето на каруци лежат в основата на циганските професионални пот-